

Bane NOR SF

**Tilsyn uten forhåndsvarsel av usikrede
planoverganger på jernbanestrekningene;**

- Østfoldbanen østre linje**
- Rørosbanen**
- Gjøvikbanen**

TILSYNSRAPPORT TOG-22-29

1	Bakgrunn og mål	3
2	Konklusjon.....	3
3	<i>Avvik</i>.....	4
4	<i>Observasjoner</i>.....	4
5	<i>Andre forhold</i>.....	4
6	Om tilsynet	5
6.1	Administrative data.....	5
6.2	Gjennomføring	5
6.3	Kriterier	5
6.4	Om avvik og observasjoner	5
6.5	Tilsynsrapport	6
6.6	Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk.....	6

1 Bakgrunn og mål

Bane NOR SF har sikkerhetsgodkjenning til drift av infrastruktur på det nasjonale jernbanenettet og tilknyttet infrastruktur. Bane NOR SF påtar seg etter avtale å drive infrastrukturen for private, herunder sidespor og terminalspor.

SJT gjennomførte et tilsyn uten forhåndsvarsling den 11.3.22 samt 16-17.3.22 på linjene; Østfoldbanen østre linje, Rørosbanen og Gjøvikbanen. Tilstanden på de tre planovergangene som ble verifisert på Østfoldbanen østre linje var ikke som forventet av SJT, og medførte at ytterligere verikasjon av planoverganger på Rørosbanen og Gjøvikbanen ble iverksatt.

Usikrede planoverganger utgjør en høy risiko på jernbanenettet og SJT mottar mange meldinger om uønskede hendelser og tilløp til ulykker ved passering av planoverganger. Ringerutiner er innført av Bane NOR på et utvalg av de usikrede planovergangene som et midlertidig kompenserende tiltak for å ivareta sikkerheten ved passering.

Tilsynet fra SJT ble gjennomført som tilsyn uten forhåndsvarsling som et ledd i oppfølging av usikrede planoverganger på utsatte banestrekninger. Tilsynet hadde som mål å avklare hvorvidt Bane NOR SF gjennomfører sin virksomhet i samsvar med jernbanelovgivningen, samt vårt vedtak i brevet med tittelen «*Vedtak om midlertidig unntak under søknadsbehandling -kompeniserende tiltak ved planoverganger*», datert 14.01.22 (ref. 20/3081-18). Tilsynet rettet seg mot planoverganger der det er iverksatt kompenserende tiltak for usikrede planoverganger hvor veifarende ikke har tilstrekkelig sikt til tog som kjører med skiltet hastighet på strekningene til at veifarende kan passere sikkert.

2 Konklusjon

Bane NOR SF har merket og planlagt for sikker passering av planoverganger ved flertallet av de planoverganger SJT verifiserte ved tilsynet (Østfoldbanen-østre linje, Rørosbanen strekningen Elverum - Alvdal, Gjøvikbanen strekningen Reinsvoll - Gran).

SJT lyktes ikke med å oppnå kontakt med TXP(togekspeditør) via telefon i tråd med merket ringerutine på planovergangene som ble undersøkt på Gjøvikbanen, ref. tilsynsbevis nr. 4. i denne rapporten. Dette funnet ble ansett som alvorlig og et tilhørende hastevedtak ble iverksatt av SJT for å ivareta sikkerheten, ref. sak 20/3081.

Enkelte detaljer vedrørende skilting og synlighet av skilt må utbedres.

Rutiner for ringerutiner kan forbedres for å unngå unødig lang ventetid ved passering av planoverganger.

Rapportdato: 29.06.22

Sign.:

Sign.:

Geir-Rune Samstad
Senioringeniør

Ola R. Fossum
Senioringeniør/ Revisjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signaturer

3 Avvik

Avvik 1

Det er ikke velfungerende og virksomme ringerutiner på flere av planovergangene der det er blitt bekreftet av Bane NOR at ringerutiner er innført

Avvik fra:

Jernbaneinfrastrukturforskriften § 3-6 tredje ledd, jf. § 4-1 jf. vilkår i midlertidig vedtak datert 14.1.2022 om at det må foreligge en operasjonell og virksom ringerutine for den enkelte planovergangen

Tilsynsbevis:

1. Østfoldbanen østre linje [REDAKTERT], det var ikke skilting som informerte om eksisterende ringerutine. Togleder informerte om at det ikke eksisterte en ringerutine og passering av planovergang kunne gjennomføres.

Merknad; Bane NOR bekrefter i brev datert 26.01.2022 (20/3081-20) at det foreligger en ny, operasjonell og virksom ringerutine for [REDAKTERT]. Denne informasjonen samsvarer ikke med det SJT erfarte ved verifikasjon av angitte planovergang.

2. Østfoldbanen østre linje [REDAKTERT], skilting av ringerutine viser et telefonnummer som ikke er leselig på den ene siden og knapt lesbart på returside fra planovergangen.
3. Skilting av ringerutiner på flere av planoverganger på Rørosbanen strekningen Elverum - Alvdal er lite synlig som følge av manglende snørydding samt tilgroing, eks. [REDAKTERT].
4. Det var ikke mulig å oppnå telefonforbindelse med TXP (togekspeditør) via oppgitt telefonnummer på de planoverganger tilsynet undersøkte på Gjøvikbanen på strekningen Reinsvoll til Gran, i.e. [REDAKTERT].

Merknad; nettforbindelse/ dekning på mobiltelefon var tilgjengelig på samtlige planoverganger der forbindelse med togleder ikke ble oppnådd.

Merknad; dette funnet ble særlig prioritert og fulgt opp i vår sak 20/3081.

4 Observasjoner

Observasjon 1

Det ble observert at ventetid ved flere planoverganger med ringerutine er lang, noe som kan medføre at ringerutinen blir mindre velfungerende

Tilsynsbevis:

1. Ved flere av planoverganger på Rørosbanen var det lang ventetid (15-20 min.) fra oppringing av togleder til sikker passering kunne utføres, eks. [REDAKTERT].

5 Andre forhold

Funn fra planoverganger kan bli benyttet ved oppfølging av vår pågående sak 20/3081. Avvik fra tilsynet kan også bli tatt opp til vurdering ved neste tilsyn av Bane NOR SF.

6 Om tilsynet

6.1 Administrative data

Rapport nr.:	TOG-22-29
Saksnr.:	22/939
Virksomhet:	Bane NOR SF
Kontaktperson:	
Revisjonslag/ tilsynslag:	Ida V. Rukke, Tarjei Kvalø, Mirza Porobic Ståle Solli, Ola R Fossum

6.2 Gjennomføring

6.2.1 Tidsbruk

Tidspunktene for gjennomføringen av tilsynet fremkommer som følger:

Feltarbeid Østfoldbanen østre linje:	11.03.2022
Feltarbeid Rørosbanen	16.-17.03.2022
Feltarbeid Gjøvikbanen:	17.03.2022

6.2.2 Omfang

Tilsynet er gjennomført som dokumentgjennomgang og med fysisk verifikasjon av noen utvalgte usikrede planoverganger med implementerte ringerutiner som et kompensierende tiltak der veifarende ikke har tilstrekkelig sikt til tog som kjører med skiltet hastighet på strekningene til at veifarende kan passere sikkert.

6.2.3 Måloppnåelse

Målet for tilsynet var å følge opp søknad fra Bane NOR angående planoverganger der det er iverksatt kompensierende tiltak for usikrede planoverganger. Målet for revisjonen ble oppnådd.

6.3 Kriterier

Tilsynskriteriene er kravene som er stilt i jernbanelovgivningen. En oversikt over jernbanelovgivningen med kommentarer er gitt på: www.sjt.no.

6.4 Om avvik og observasjoner

Tilsyn er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe objektive bevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Tilsynsbevisene vil være grunnlaget for avvik og observasjoner.

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav i eller i medhold av lov.

Observasjon er forhold som ikke er avvik, men som kan utvikle seg til det.

6.5 Tilsynsrapport

Denne tilsynsrapporten beskriver det avviket som er avdekket og registrert gjennom tilsynet.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering. Det vil si at tilsynsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke.

Tilsyn er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket.

6.6 Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk

Der vi finner avvik, pålegger vi som hovedregel at dere innen en frist identifiserer årsaken til avvikene, iverksetter tiltak for å fjerne både avvikene og årsakene til disse og evaluerer effekten av tiltakene dere har gjennomført.

På hjemmesiden vår kan dere lese mer om hvordan vi [gjennomfører og følger opp tilsyn](#). Der finner dere også en mer detaljert veiledning om hvordan dere [følger opp avvik og uønskede hendelser](#).

Dere må selv vurdere hvor alvorlige avvikene er, og om dere bør gjennomføre tiltak raskere enn de fristene vi har satt.

Der vi har funnet alvorlige avvik, vil vi vurdere å pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhetssertifikatet/tillatelsen tilbake. Vår hjemmeside gir mer informasjon om hvilke [virkemidler og sanksjoner](#) som vi har.

Vedlegg 1 - Hjemmelstekster

Avvik 1

FOR-2011-04-11-388 (jernbaneinfrastrukturforskriften)

§ 3-6. *Planoverganger*

Planoverganger skal være tilrettelagt for sikker passering for veifarende.

Planoverganger på offentlige veier skal ha veisikringsanlegg. Infrastrukturforvalter skal i tillegg vurdere om det er behov for veisikringsanlegg på andre planoverganger ved endring av blant annet mengde og type trafikk på vei eller jernbane eller endringer i hastighet på strekningen.

På planoverganger uten veisikringsanlegg eller bevoktning skal den tillatte hastigheten over planovergangen tilpasses siktforholdene slik at veifarende kan passere med tilstrekkelig tidsmargin.

På dobbeltsporede strekninger og der kjørehastigheten for tog er over 160 km/t skal det ikke være planoverganger.

Det skal ikke bygges nye planoverganger. Dette gjelder likevel ikke på driftsbanegårder, godsterminaler og havnespor som er stengt for alminnelig ferdsel, samt midlertidige planoverganger på anleggsområder.

§ 4-1. Unntak

Statens jernbanetilsyn kan i det enkelte tilfellet gjøre unntak fra denne forskriften dersom særlige grunner tilsier det.

Vedlegg 2 – Bilder vedr. funn på planoverganger

Ref. tilsynsbevis.no. 2; Østfoldbanen østre linje

Ref.:tilsynsbevis-no.-3;Rørosbanen- [REDACTED]

Ref.:tilsynsbevis-no.-3;Rørosbanen- [REDACTED]

